

Schrijfclub Kantlijn, voor daklozen. 'In het begin kwam ik vooral voor die vijf euro, gratis koffie en broodjes. Maar ik heb er nu echt lol in.'

Diepe gedachten over

Schrijven hoeft geen eenzame bezigheid te zijn. Schrijfcafés en schrijfclubs bieden de mogelijkheid het werk en de beslommeringen te delen.

tekst MARLOES DE MOOR
foto's JOHANNES ABELING

Een krassende pen op vaalwit papier in een mist van sigarettenrook. Donkere kringen op het tafelblad, weemoedige jazz en veel whisky. Zo ongeveer zou je je schrijven in het café kunnen voorstellen. In Schrijfcafé 1900, elke tweede vrijdag van de maand in café-restaurant 1900 op de Hogeweg, ziet het er anders uit. Om tien uur 's morgens zitten acht uitgeslagen vrouwen aan een rechthoekige tafel met koppen koffie en kruidenthee. Voor hen liggen schriften met gesteven kaften, gebloemde etuis gevuld met een tiental scherpgeslepen kleurpotloden, een vulpen en een vlakgom. Onder leiding van Vera van der Hilst komen zij maandelijks bijeen om te schrijven. Entree twaalf euro, inclusief twee consumpties.

Samen schrijven en het delen van teksten is populair. Niet alleen online op Twitter en blogs, maar ook offline. Annelies Knoop begon in 2006 met het Schrijfcafé in 't Blauwe Theehuis

in het Vondelpark. Drie jaar geleden begon Van der Hilst in café-restaurant 1900 en sinds januari 2012 is de Schrijverstafel in het Compagniecafé (bij het Compagnietheater) actief. De aanpak verschilt per café. De Schrijverstafel richt zich op het schrijven van een filmscript, boek of kort verhaal, terwijl bij Knoop en Van der Hilst het schrijfproces centraal staat en het resultaat er minder toe doet.

Van der Hilst kiest ervoor midden in het café te gaan zitten en niet in een afgesloten ruimte, zoals Knoop doet in 't Blauwe Theehuis. "Het werkt inspirerend om tussen andere mensen te zitten. Er zijn achtergrondgeluiden. Als de muziek hard staat, koppel ik er meteen een oefening aan: wat doet dit met je?"

Van der Hilst heeft wijze gelaats-trekken en draagt haar grijze haar in een knot. Op haar neus staat een halve leesbril. De vrouwen hebben hun pen in de aanslag en kijken haar verwachtingsvol aan. "Laten we eerst even landen met een simpel lijstje: welke tien dingen heb je vanmorgen aangeraakt?" Als iedereen alles heeft opgeschreven, worden de trefwoorden een voor een opgelezen. Van der Hilst gebaart naar een vrouw die aan het eind van de tafel zit: "Ingrid, ik denk dat jij heel ver weg zit; dat gaat zo niet werken. En Caroline, wil jij vandaag harder praten; de vorige keer konden we jou heel slecht verstaan."

Dat is niet verwonderlijk, want het is erg lawaaiig in het café. Nu eens begint de koffiemachine uitbundig te gorgelen, dan weer schiet een groepje jonge vrouwen in een onbedaarlijke lach: "Die broek zat zo strak, het leek of hij geen piemel had." De ander: "Maar die heeft hij wel hoor." Ze proesten het uit.

Het ontgaat de leden van de schrijfclub. Onverstoorbaar pennen ze in hun schriften. Van der Hilst heeft opdracht gegeven verschillende zinnen aan te vullen met drie regels tekst: 'Regen maakt mij...', 'Ik word blij van...'

Ingrid kijkt wat bedremmeld als zij aan de beurt is: "Ik verstond 'ik moet blijven' in plaats van 'ik word blij van', dus ik heb nu een heel ander verhaal gemaakt."

De anderen lachen. "Je moet niks, Ingrid!"

Van der Hilst maant tot stilte: "Ho, dit is een valkuil hè. Niet reageren op elkaar, voordat iedereen de kans heeft gekregen voor te lezen. Wie iets niet wil voorlezen, zegt 'pas'."

Wat dat laatste betreft: "Vooral beginnelingen moeten eraan wennen persoonlijke dingen voor te lezen. Je ziet dat ze de eerste keer vaker passen."

Tijdens een zogenoemd tienminutensprintje moeten de schrijfsters in tien minuten beschrijven wat zij op een perfecte, vrije dag doen. Diane Veldkamp wil veel boeken lezen en

Een man aan een aanpalend tafeltje kijkt wat verbaasd op

een concert van James Taylor bezoeken. Als daar toch op wordt gereageerd, knijpt Van der Hilst vergoelijkend de ogen toe: "Moeilijk hè, niet reageren." En dan roffelt zij plotse-ling met beide handen op het tafelblad en priemt vervolgens haar wijsvinger in Diana's richting. Zich verknukelend en quasondeugend: "Maar ik ga met jou naar James Taylor!"

Van der Hilst graait in een rieten tas en haalt er verschillende kaartjes met foto's uit. Bij de afbeeldingen moeten de vrouwen